पुष्पेभ्योऽन्याः फलं गृह्णन्ति। मूलेभ्योन्याः। ता एवोभयीरवरुन्धे" ॥ ४ ॥ इति। ओषधितदवयवोद्देशेन हूयमानत्वात् 'ओषधिहोमाः'। तिलमाषचणकाद्योषधीनां 'पुष्पेभ्यः', फलग्रहणं। शृङ्गवेरसूरणादीनां मूलाभिवृद्धिरेव फलत्वात् 'मूलेभ्यः', फलग्रहणं। मूलेभ्यः स्वाहा। पुष्पेभ्यः स्वाहेत्याद्यभिधानात् उभयविधौषधिप्राप्तिः ॥

(१७) वनस्पतिमन्त्रतात्पर्य्यं दर्शयति। "वनस्पतिभ्यः स्वाहेति। वनस्पतिहोमाञ्जुहोति। आरण्यस्यान्नाद्यस्यावरुध्यै" इति। अश्वत्थोदुम्बरादीन्वनस्पतीनुद्दिश्य हूयमानत्वात् वनस्पतिहोमाः। तेन होमेनादनयोग्यं नीवारादिकमारण्यं प्राप्यते। इत्थं तृतीयप्रपाठकोक्ता अनुवाका व्याख्याताः ॥

(१८) अथ चतुर्थप्रपाठकोक्तास्त्रयोऽनुवाका व्याख्यास्यन्ते। तत्रापाव्यमन्त्राणां तात्पर्य्यं दर्शयति। "मेषस्त्वा पचतैरवत्वित्यपाव्यानि जुहोति। प्राणा वै देवा अपाव्याः। प्राणानेवावरुन्धे" इति। अवितुं रक्षितुं योग्या अव्याः तेभ्योऽपेतानि 'अपाव्यानि', स्वयमितररक्षकत्वादन्यरक्षानिरपेक्षाणीत्यर्थः। एतद्धोमेन रक्षानिरपेक्षाणां प्राप्तिर्भवति प्राणैर्हि देहो रक्ष्यते। नतु प्राणा अन्येन रक्ष्यन्ते ॥

(१९) असञ्ज्ञकानामनुवाकद्वयोक्तानां मन्त्राणां तात्पर्य्यं दर्शयति। "कूप्याभ्यः स्वाहाद्भ्यः स्वाहेत्यपाꣳ होमाञ्जुहोति। अप्सु वा आपः। अन्नं वा आपः। अद्भ्यो वा अन्नं जायते। यदेवाद्भ्योऽन्नं जायते। तदवरुन्धे" ॥ ५ ॥ इति। कूपा-